

Het beleidsplan voor de drie decentralisaties in een notendop (oplegger)
In Venlo willen we weer teruggaan naar wat vroeger gewoon was...

Venlo, juni 2014

Conceptversie

Uit onderzoek blijkt dat in 2030, door een veranderende bevolkingssamenstelling, bijna tweemaal zoveel mensen zorg en ondersteuning nodig hebben ten opzichte van 2011. In dezelfde periode krimpt de beroepsbevolking en daarmee het aantal beschikbare professionals in de zorg met 25% ! Met een kleinere beroepsbevolking staat ook de betaalbaarheid onder druk. We kunnen zorg en ondersteuning simpelweg niet blijven organiseren op de manier waarop we dit nu doen.

Met de drie decentralisaties wordt de verantwoordelijkheid voor belangrijke delen van zorg en ondersteuning bij de gemeente ondergebracht en komt daarmee dichterbij de leefwereld van mensen te liggen. Dat is een goede zaak, want gemeenten hebben in het verleden in vergelijkbare verschuivingen (WMO en WWB) bewezen dat ze in staat zijn om zaken eenvoudiger en in betere samenwerking met inwoners en organisaties te kunnen organiseren.

Inhoud

1- Inleiding	pagina 4
2- De nieuwe Wmo	pagina 13
3- Jeugdhulp	pagina 22
4- Participatiewet	pagina 30

1- Inleiding

Over deze 'oplegger'

Er gaat lokaal veel veranderen als het gaat over de ondersteuning van mensen met een hulpvraag. In het **beleidsplan** kunt u lezen wat de gevolgen zijn van de decentralisaties met betrekking tot AWBZ/Wmo, Jeugdhulp en de Participatiewet. Wat betekenen deze veranderingen voor onze samenleving en meer in het bijzonder voor onze inwoners die ondersteuning of hulp nodig hebben? Hoe gaan wij dat als gemeente organiseren? En wat zijn de beleidsmatige kaders en wat betekent dat voor de kosten? Allemaal zaken die u in het beleidsplan kunt lezen.

Deze **oplegger** neemt u in vogelvlucht mee door de grote lijnen van het beleidsplan; met citaten, blokjes tekst en met voorbeelden van hoe bepaalde beleidskeuzes in de praktijk zouden kunnen uitpakken. Het is in deze oplegger dan ook niet zozeer de bedoeling om u compleet te informeren (daarvoor kunt u het beleidsplan lezen) maar veel meer om u een gevoel te geven bij de belangrijkste veranderingen voor de samenleving, de meest essentiële veranderingen in het beleid en wat dat (mogelijk) betekent voor onze inwoners met een hulpvraag.

De Rijksoverheid draagt taken over aan de gemeente

Vanaf 2015 dragen de Rijksoverheid de Provincie een aantal 'zorgtaken' over aan de gemeenten. Het gaat hierbij om drie decentralisaties:

- 1- De **nieuwe Wmo**; begeleidingstaken verschuiven van de **AWBZ** naar de Wmo, de coördinatie verschuift van het zorgkantoor naar gemeente
- 2- De **Jeugdhulp**, die nu nog onder gedeelde regie van provincie, justitie en zorgkantoor vallen, komen onder 1 regie bij de gemeente
- 3- De **Participatiewet**, heeft als doel meer mensen met een arbeidshandicap bij reguliere werkgevers aan het werk te krijgen.

Het gegeven dat deze taken worden overgedragen biedt kansen om veel zaken effectiever, duidelijker en goedkoper te organiseren. Gemeenten staan dicht bij hun inwoners en dat biedt mogelijkheden om de ondersteuning aan mensen met een hulpvraag ook dichtbij en samen met mensen vorm te geven. Maar er ligt ook een uitdaging. Gemeenten krijgen van het Rijk gemiddeld 15 tot 20% minder budget dan er de afgelopen jaren door het rijk zelf in deze taken werd gestoken. Dit gebeurt niet volgens een geleidelijke afbouw, maar grotendeels in één keer in 2015. Dankzij de "demografische voorsprong" die onze regio heeft op de rest van Nederland, zijn we uit eigen beweging al eerder gestart met deze opgave en hebben we inmiddels een voorsprong en een buffer opgebouwd, om een "zachtere landing" mogelijk te maken.

Van systeem naar samenleving

Om de zorg in goede banen te leiden heeft de overheid complexe systemen gebouwd met moeilijke regels. Dit heeft er toe bijgedragen dat in het denken en handelen van de overheid die systemen en moeilijke regels leidend zijn geworden. Vanuit het 'systeemdenken' heeft de overheid geprobeerd om overzicht te creëren en zaken zoveel mogelijk op te splitsen in stukjes en standaardoplossingen. Hierdoor is een wirwar aan regels, wetten, voorzieningen en instanties gecreëerd, waardoor de overheid wellicht iets meer overzicht heeft gehouden, maar waardoor gewone mensen door de bomen het bos niet meer zien. Het standaardiseren van handelingen en oplossingen heeft gezorgd voor een kloof tussen de hulpvraag van mensen en de oplossingen die het systeem biedt. Door de ondersteuning aan mensen met een hulpvraag anders te organiseren, door meer in te zetten op het gezonde verstand en door meer te kijken vanuit het perspectief van de samenleving, willen we het als gemeente effectiever, duidelijker en goedkoper organiseren. Belangrijk hierbij is dat de gemeente een duidelijke balans weet te vinden tussen dit 'gezonde verstand' en de bestaande wet- en regelgeving. Voor zover daar invloed op kan worden uitgeoefend, moet de gemeente scherp zijn op 'ongewenste prikkels' en er continue voor waken dat niet weer een nieuw systeem leidend wordt dat de menselijke maat overstijgt. Er moet vooral ruimte zijn voor naasten, vrijwilligers en zorgprofessionals, om vanuit hun basismotivatie ondersteuning en zorg te bieden aan inwoners die dat nodig hebben.

Inwoners die iets voor elkaar betekenen is heel gewoon, maar niet vanzelfsprekend

Er zijn mensen die de veranderingen en de bezuinigingen rondom de drie decentralisaties als een verslechtering zien. In Venlo zien we het juist als een kans om de ondersteuning van inwoners met een hulpvraag effectiever te organiseren, dicht bij de mensen, mét de mensen en toegesneden op hun individuele ondersteuningsbehoefte. Eigenlijk is het de bedoeling om veel zaken weer terug te brengen naar wat in het verleden heel gewoon was. Dat gewone mensen in de samenleving iets voor elkaar betekenen maakt de samenleving juist beter! Maar in de loop van de jaren zijn mensen het niet altijd meer als gewoon gaan beschouwen. We willen onze familie of burens niet tot last zijn en durven een hulpvraag niet meer zo makkelijk te stellen. Dat kon ook, want de gegroeide welvaart zorgde ervoor dat we de overheid met onze hulpvragen konden aanspreken. Daardoor zijn we de kracht die nog steeds in de samenleving aanwezig is een stukje uit het oog verloren.

Ook de gemeente is door de focus op systemen en regels te leggen, de kracht van de samenleving enigszins uit het oog verloren. Met de pilot Venlodroom als aanjager zijn we dit aan het herontdekken en met behulp van het programma **Samen zijn wij Venlo** delen we dit met onze inwoners en met de professionals in de wijk. We mogen de inzet die mensen voor elkaar bieden echter nooit als vanzelfsprekend beschouwen. We zullen altijd oog moeten hebben voor wat mensen kunnen en willen. Zowel aan de kant van de hulpvrager als degene die hulp biedt. Dit vereist dat we als overheid altijd dichtbij zijn en open staan voor de inbreng van mensen.

Huidige situatie

De rijksoverheid garandeert zorg via de AWBZ

Ten gevolge van de individualisering van de samenleving sinds de jaren 80 van de vorige eeuw, in combinatie met een gestegen welvaart. Zijn mensen minder gewend om voor elkaar te zorgen. Er heerst zelfs schroom om medemensen om hulp te vragen. Mensen zijn bang de ander tot last te zijn. Voor zorg kan men immers rekenen op de overheid, die hiervoor een complex stelsel van zorg heeft ingericht. Het begint mensen duidelijk te worden dat dit stelsel niet houdbaar is.

Doel situatie (over 10 jaar)

Mensen zorgen met steun van de gemeente weer meer voor elkaar

Over 10 jaar is het gewoon dat mensen voor hun naasten zorgen. Veel hulp die nu nog door professionals wordt gegeven, wordt dan binnen het eigen netwerk georganiseerd. Mensen kloppen alleen bij de gemeente aan als het echt niet anders kan. Medewerkers van gemeenten zijn gefocust op het stimuleren en faciliteren van de samenleving om dit allemaal mogelijk te maken. Zorginstellingen zijn er om mensen en hun netwerk te verbinden en om 'zo dicht mogelijk bij huis' de zorg te bieden die mensen nodig hebben om zelfstandig te kunnen leven.

Versnipperde Jeugdzorg

De complexiteit van het Nederlandse zorgstelsel is nog het meest zichtbaar in de jeugdzorg. Deze is enorm 'versnipperd' georganiseerd, over verschillende overheden en vele instanties, die nauwelijks van elkaars activiteiten weten. Jongeren en ouders worden vaak van het kastje naar de muur gestuurd. Het duurt lang voordat de juiste zorg is ingeregeld, waarbij vooral gekeken wordt naar het kind en amper naar zijn omgeving. Doordat problemen vaak ver afglijden voordat de juiste zorg geboden wordt, is deze zorg zwaar en kostbaar.

De gemeente voert regie op integrale Jeugdhulp

Over 10 jaar werken (jeugd)instanties (onderwijs, opvang, BSO, crisiscentra, hulpverlening etc.) uitstekend samen volgens het principe één gezin, één plan, één aanspreekpunt. Binnen deze samenwerking worden problemen bij jongeren en ouders tijdig gesignaleerd en worden mensen ondersteund met een integrale maatwerk aanpak waarin alle 'deelgebieden' die raken aan het probleem vanuit samenhang in die 'maatwerk aanpak' worden meegenomen.

Op de arbeidsmarkt doe je mee of sta je aan de kant

Na de invoering van de Wet Werk en Bijstand in 2004 zijn gemeenten verantwoordelijk geworden om mensen met een bijstandsuitkering aan een baan te helpen. Dit heeft geholpen om mensen die al lang aan de kant stonden weer richting arbeidsmarkt te brengen. Te veel mensen kunnen echter nog niet mee doen, omdat alleen volledige uitstroom uit de uitkering loont voor de gemeente. De meeste werkgevers durven geen mensen met afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen, omdat ze geen goede ondersteuning verwachten.

Met de Participatiewet doet iedereen naar vermogen mee

Over 10 jaar nemen overheid, instanties en bedrijven hun maatschappelijke verantwoordelijkheid om ook mensen met een beperking 'aan de slag' te krijgen. Vanuit een goede samenwerking worden er allerlei werkplekken gecreëerd waar mensen iets voor de samenleving kunnen betekenen en waarin ze zichzelf kunnen ontwikkelen. Hierbij wordt vooral gekeken naar wat mensen wel kunnen i.p.v. wat ze niet kunnen. Participeren en meedoen voor iedereen is dan heel gewoon geworden. Werkgevers kunnen vertrouwen op een toereikende ondersteuning van de gemeente waardoor ze meer mensen met beperkingen in dienst durven te nemen.

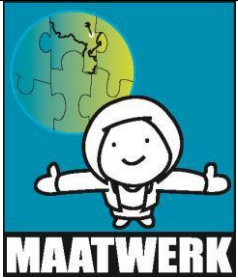
Uitgangspunten voor verandering

Om de drie decentralisaties en de veranderingen in het sociale domein tot een goed resultaat te brengen, moeten we het systeem dus aanpakken en veranderen. Maar wat nog belangrijker is, is een cultuuromslag in de mentaliteit- en rol van inwoners, gemeenten, zorgaanbieders en instanties. Een cultuurverandering vraagt tijd, maar ook continue aandacht en focus. Om ons hier bij te helpen hebben we 4 uitgangspunten benoemd die als leidraad kunnen dienen bij deze cultuurverandering. Ze helpen om focus te houden, maar ook om een goede dialoog te ondersteunen. De 4 uitgangspunten zijn:

- 1- Gebruik maken van de **Kracht** van de samenleving
- 2- Uitgaan van **Vertrouwen** (loslaten)
- 3- **Maatwerk** leveren
- 4- **Samenwerken** en kennisdelen

	Het is heel gewoon dat mensen dat wat ze zelf kunnen ook zelf doen...
	Het zelf organiserend vermogen van de samenleving is groot... De overheid is gewend om voor de mensen te zorgen maar daarbij ook vaak voor ze te denken. Feitelijk is de overheid gewend om te 'pamperen'. Mensen hebben veel rechten en zijn gewend om bij de overheid aan te kloppen voor zaken die ze ook zelf kunnen regelen. Kritische vraag die hierbij gesteld kan worden is: in hoeverre worden mensen nog geprikkeld om zélf verantwoordelijkheid te pakken of om voor een ander te zorgen (de overheid doet het toch wel)? De essentie en de doelen van deze kernwaarde zijn: ✓ Stimuleren dat mensen zich verantwoordelijk voelen voor zaken die ze zelf ook kunnen organiseren ✓ Stimuleren dat mensen en organisaties elkaar vinden om zaken met elkaar te organiseren
	Het is heel gewoon dat we voldoende ruimte geven aan de samenleving om zélf met oplossingen te komen...
	Inzetten op de kracht van de gemeenschap betekent ook los durven laten... De overheid is gewend om veel zaken voor de mensen te regelen en vast te leggen. Met regulering, wetgeving en richtlijnen pretendeert de overheid een stevige grip op initiatieven in de samenleving. Toch neemt de overheid langzaam maar zeker wat meer afstand van de 'maakbare samenleving'. Het is immers niet de overheid die de samenleving maakt, maar de mensen die erin wonen. Gebruik maken van de kracht van de samenleving (uitgangspunt 1) betekent ook een stapje terug doen en 'ruimte geven' aan diezelfde samenleving om het zélf te organiseren. Loslaten dus. De essentie en de doelen van dit uitgangspunt zijn: ✓ Stimuleren van initiatieven in de samenleving zonder daar als overheid 'bovenop' te gaan zitten (niet alles reguleren) ✓ Het faciliteren van dit soort initiatieven en durven te vertrouwen op inwoners

	Het is heel gewoon dat we rekening houden met de persoonlijke omstandigheden van mensen. Die kunnen immers per persoon verschillen, iedere situatie is uniek...
	Elke situatie is anders, geen behoefte is gelijk. Tijd voor differentiatie en maatwerk... De overheid maakt beleid vanuit het principe 'gelijke monniken, gelijke kappen'. Maar zijn monniken wel zo gelijk? Het gaat immers ook om context; de situatie en de omstandigheden waarin mensen zich bevinden en die bij de beoordeling een wezenlijke rol spelen. Dat vereist per definitie maatwerk. De essentie en de doelen van dit uitgangspunt zijn: ✓ Er op sturen dat middelen en ondersteuning terecht komen bij die mensen die dat het meest nodig hebben; ✓ Er op sturen dat er altijd ruimte is voor menselijk contact, om behoeften en kansen goed in beeld te krijgen en te houden

	Het is heel gewoon dat we niet allemaal het wiel uitvinden en dat we logisch gaan samenwerken...
	Door samenwerking benutten we elkaars kwaliteiten beter en bereiken we sneller ons doel... Door alle schotten die de overheid in haar systemen heeft gebouwd, zijn zorg en ondersteuning sterk georganiseerd langs de lijnen van financieringsstromen en verschillende wet- en regelgeving. Hulpvragen van mensen worden hierdoor vaak opgesplitst over meerdere organisaties en professionals. Bijsturing in de geboden hulp vraagt vervolgens veel overleg en escalatie om hiervoor het juiste mandaat te regelen. Dit leidt tot 'stroperigheid', bureaucratie en tot een 'van het kastje naar de muur-cultuur'. Samenwerking tussen professionals en vrijwilligers, wordt door menig professional als bedreiging ervaren voor de baan van de professional vanwege de manier waarop de professionele inzet gefinancierd wordt, terwijl men op resultaat voor de hulpvrager elkaar enorm kan versterken. De essentie en de doelen van dit uitgangspunt zijn: ✓ Stimuleren dat professionals onderling en professionals en vrijwilligers beter gaan samenwerken; ✓ Stimuleren dat organisaties meer gebruik gaan maken van elkaars kennis en voorzieningen

Belangrijkste/fundamentele verandering voor alle drie de decentralisaties

Voor alle drie de decentralisaties geldt dat we als gemeente één toegang willen hebben voor onze inwoners met logische vindplaatsen, waar mensen elkaar ontmoeten. Het gaat erom dat de ondersteuning dicht bij mensen wordt georganiseerd.... dat nog meer mensen en groepen in de samenleving worden 'gemobiliseerd' om zich om elkaar te bekommeren..... dat huisartsen, scholen, zorgaanbieders, organisaties en gemeenten goed samenwerken en ondersteuning aan inwoners vanuit samenhang bekijken en organiseren. Als dat goed gebeurt, krijgen onze inwoners de maatwerk ondersteuning die ze verdienen, worden ze niet meer geconfronteerd met een wirwar aan hokjes en instanties en worden probleemsituaties vroegtijdig gesignaleerd. En tegelijkertijd kunnen hiermee zorg en ondersteuning gerealiseerd worden met de middelen en mensen die hiervoor beschikbaar zijn.

Vroegtijdige signalering...

Logische vindplaatsen...

Eén toegang...

Samenhang creëren...

Verregaande samenwerking tussen gemeente, huisartsen, zorgaanbieders, vrijwilligers...

Niet het systeem en de regels staan centraal maar de inwoner...

De nieuwe Wmo

Wil van Horck
Deelprojectleider
De nieuwe Wmo

Wat gaat er fundamenteel veranderen vanaf 2015?

Niet meer van het kastje naar de muur!

“Vanaf 2015 kunnen onze inwoners terecht bij de Huizen van de Wijk en de Sociale Wijkteams. Ze kunnen hier terecht voor ondersteuning, een praatje of voor een kop koffie. Als gemeente faciliteren we dat de Huizen van de Wijk een plek worden waar mensen **elkaar weten te vinden** en waar ze elkaar helpen met gewone dingen; oud-boekhouder Jan helpt Piet met zijn administratie en omdat Jan niet meer zo mobiel is helpt Piet hem met het grasmaaien. Daarnaast kunnen inwoners met een ondersteuningsvraag terecht bij het Sociaal Wijkteam. Hierin zitten professionals die uitstekend **samenwerken** en die de ondersteuningsvraag zorgvuldig bekijken. Belangrijk is dat de inwoner niet van het kastje naar de muur wordt gestuurd en dat hij de ondersteuning krijgt die hij nodig heeft. Als het kan gebeurt dat door mensen in het eigen netwerk van die inwoner die ook mede door de professionals uit het Sociaal Wijkteam worden ‘gemobiliseerd’. Als die mogelijkheden er niet zijn of er is duidelijk behoefte aan professionele ondersteuning, dan wordt dat adequaat georganiseerd. **Er vindt dan eerst een keukentafelgesprek plaats bij de mensen thuis. Hier wordt zorgvuldig gekeken naar de vraag achter de vraag.** De ondersteuningsbehoefte wordt vervolgens door verschillende professionals (bijv. huisarts, school, maatschappelijk werker, zorgaanbieder etc.) bekeken zodat er één samenhangende **maatwerk** oplossing of aanpak komt. Op deze manier hoeft de inwoner niet naar allerlei instanties en hoeft hij niet zes keer hetzelfde formulier in te vullen.”

“Belangrijk is dat er iemand naar ons toekomt. Om goed naar ons te luisteren en om echt te kijken naar de vraag achter de vraag. Zodat we ook echt goed ons verhaal kunnen vertellen.”

*(Reactie van een inwoner/cliënt tijdens één van de participatiebijeenkomsten die de gemeente Venlo samen met MEE heeft gehouden in mei en juni 2014)

“Ik vind het belangrijk dat er een fysiek punt in de buurt is waar je terecht kunt voor vragen.”*

PGB blijft. We voorkomen misbruik!

“Ook vanaf 2015 blijft het Persoonsgebonden budget (PGB) bestaan. Maar er wordt wel kritischer gekeken naar het verstrekken van zo’n PGB. Zijn die diensten die uit het PGB bekostigd worden niet op een **andere manier te organiseren?** Is dit nog wel de bedoeling van een PGB? Kunnen we deze mensen niet op een andere manier helpen? Kortom, mensen bij wie duidelijk is dat ze zonder PGB niet zelfredzaam kunnen zijn, kunnen ook in de toekomst blijven rekenen op een PGB, maar **we zetten er op in dat PGB’s alleen gebruikt worden waar ze voor bedoeld zijn.** Samen gaan we mensen actief prikkelen om ‘scherp’ te zijn op wat echt nodig is.”

“PGB moet blijven, maar dan wel alleen voor degenen die het echt nodig hebben.”*

“De gemeente moet vooraf goed en zorgvuldig in kaart brengen wat mensen echt nodig hebben aan begeleiding en wat ze nog zelf kunnen.” *

Iedereen draagt naar vermogen een steentje bij!

“Daar waar het redelijkerwijs mogelijk is, vragen we mensen om naar vermogen een steentje bij te dragen in het oplossen van zorgvragen. Dat kan zijn in de vorm van inzet van eigen kracht of het sociaal netwerk, maar ook de inzet van eigen financiële middelen. De eigen bijdrage voor specifieke ondersteuning of hulpmiddelen wordt, daar waar dat nog niet gebeurde, gekoppeld aan het inkomen en het vermogen van de betreffende inwoner; **een financiële bijdrage naar draagkracht dus.** We zullen de landelijke normen voor het bepalen van de financiële draagkracht toepassen. Het is hierbij echter niet de bedoeling om drempels in de toegankelijkheid van zorg en ondersteuning op te werpen. Bij het afstemmen van de eigen kracht in brede zin, zal door het Sociaal Wijkteam dan ook per situatie, zorgvuldig (**maatwerk**) worden bekeken of de bijdrage ook echt reëel en haalbaar is voor deze inwoner. **Door mensen naar vermogen aan te spreken op eigen (draag)kracht, verzekeren we dat de gemeente altijd een vangnet biedt voor de meest kwetsbare inwoners!**”

Noem de belangrijkste veranderingen die we in gang willen zetten?

Ruimte voor maatwerk!

“De belangrijkste verandering is natuurlijk het ontwikkelen en opzetten van de Huizen van de Wijk en de Sociale Wijkteams. Dit zijn de pijlers onder het nieuwe beleid. Van hieruit kunnen we noodzakelijke ondersteuning ook dicht bij onze inwoners brengen en kunnen we voor onze inwoners een plek creëren die uitnodigt om ‘elkaar te ontmoeten’, om ‘elkaar te helpen’ en zich ‘om elkaar te bekommeren’. **Het wordt een huis ván de inwoners, vóór de inwoners.** Belangrijk hierbij is dat elk Huis van de Wijk ook echt tegemoet komt aan de specifieke behoeften, wensen, eisen en de situatie van de betreffende wijk. **Het moet echt ‘maatwerk’ worden** want de ene wijk is de andere niet. En in de ene wijk zijn behoeften en mensen weer anders dan in de andere. Dat betekent voor ons als gemeente dat we zoveel mogelijk **ruimte geven** voor maatwerk. We zullen een goede balans moeten vinden tussen vastomlijnde regels en wetten en ruimte voor gemeente, zorgaanbieders en professionals om ‘situationeel’ en naar behoefte van onze inwoners te handelen.”

Eén gezin, één plan, één regisseur!

“Belangrijk vinden we het vormgeven en invullen van de Sociale Wijkteams; een team met professionals op allerlei vlakken (verpleegkundigen, maatschappelijk werkers etc.). Elk wijkteam bestaat uit een **kernteam** dat de toegang tot ondersteuning organiseert en een **uitvoeringsteam** dat de noodzakelijke ondersteuning per inwoner organiseert. Je kunt daarbij denken aan ondersteuningsvormen als hulp bij het huishouden, maatschappelijk werk, wijkverpleging, persoonlijke verzorging of de inzet van een gezinscoach. Hierbij moeten we af van de ‘concurrentiegedachte’. Het draait niet om de gemeente of om de zorgaanbieder. Het gaat er om dat de inwoner passende ondersteuning krijgt, met **één plan en als dat nodig is, één regisseur**. Het is aan ons – gemeente, zorgaanbieders, vrijwilligers etc. – om de ondersteuning zo effectief mogelijk en vanuit een gezamenlijke aanpak te organiseren. De Sociale Wijkteams worden zelfstandig functionerende teams die zoveel mogelijk naar eigen inzicht kunnen werken. Een team ook waarin de professionals samenwerken en vanuit hun **basismotivatie** voor **passende ondersteuning aan de inwoner** zorgen. We zetten stevig in op een manier van werken dat inwoners niet in een web van instanties en regels terecht komen en dat de ondersteuningsbehoefte en de ‘samenhangende aanpak’ helder zijn. Op deze manier hebben we zicht op de voortgang per inwoner en kunnen we geld besparen.”

De rol van vrijwilligers en mantelzorgers hierin is belangrijk en als gemeente zetten we dan ook nadrukkelijk in op ondersteuning aan vrijwilligers en mantelzorgers en vormen van respijtzorg voor mantelzorgers zodat zij ook enigszins ontlast worden en ‘bij kunnen tanken’.

"Het is belangrijk dat vrijwilligers bijscholing krijgen of cursussen kunnen volgen en dat ze begeleiding krijgen." *

"Mantelzorgers moeten óók ontlast worden; er moet ook respijtzorg komen." *

Creatieve en innovatieve invulling van dagbesteding!

"We zetten in op het dichtbij huis brengen van dagbesteding en voorzieningen. Hierbij kijken we nadrukkelijk naar mogelijkheden om vormen van dagbesteding te combineren en mogelijk te maken voor mensen met verschillende hulpvragen. Een dagbestedingsactiviteit zou ook kunnen zijn dat **een inwoner met een hulpvraag zélf vrijwilligerswerk gaat doen**. Op een manier dat hij een zinvolle dagbesteding heeft en daarmee ook nog eens zijn naasten helpt. Of het kan zo maar gebeuren dat een inwoner met een hulpvraag vanuit het Huis van de Wijk deel gaat nemen aan **arbeidmatige dagbesteding** in de wijk of bij een werkgever. Als gemeente zullen we ons samen met zorgaanbieders focussen op allerlei mogelijkheden voor nuttige en zinvolle dagbesteding en dus niet alleen op traditionele vormen van dagbesteding."

De nieuwe Wmo

Op welke **resultaten** zetten we in en welke **instrumenten** gebruiken we hiervoor?

De gemeente stuurt op:

- ✓ een zo kort mogelijke doorlooptijd voor het inregelen van toereikende zorg en ondersteuning;
- ✓ zo lang mogelijk behouden en versterken van de eigen kracht en zelfredzaamheid van mensen;
- ✓ zo lang mogelijk actief blijven deelnemen aan de samenleving van alle inwoners;
- ✓ een vangnet voor kwetsbare mensen dat financieel en organisatorisch houdbaar is voor de toekomst!

Hier werken we aan door te investeren in:

- ✓ een veilige werkomgeving, waar vrijwilligers en professionals elkaar maximaal aanvullen zodat we met de beschikbare middelen een optimaal resultaat bereiken;
- ✓ een veilige werkomgeving, waar vrijwilligers en professionals de ruimte krijgen en voelen om geboden hulp continu af te stemmen op de zorgvraag en eigen mogelijkheden van mensen;
- ✓ bewustwording bij mensen dat er veel meer mogelijkheden in de samenleving liggen dan men denkt;
- ✓ bewustwording bij mensen dat verandering niet alleen noodzakelijk, maar ook goed is;

FICTIEF PRAKTIJKVOORBEELD...

Victor

Dit is Victor, 28 jaar oud. Hij heeft een lichte verstandelijke beperking en daarnaast verschillende problematieken zoals PDD-NOS, eenzaamheid en faalangst. Door zijn problematiek is het voor Victor moeilijk om zelfstandig te leven. Bepaalde alledaagse activiteiten zoals 'boodschappen doen' en 'het doen van zijn administratie' kosten Victor veel energie en moeite. Vaak overziet hij situaties niet. Victor wil niets liever dan volwaardig deel uitmaken van de samenleving, maar heeft daar wel de nodige ondersteuning bij nodig.

Hulpvragen en toegang

Om zelfstandiger, minder eenzaam en prettiger te kunnen leven wil Victor graag:

- ✓ Hulp bij zijn administratie
- ✓ Hulp bij het doen van boodschappen
- ✓ Hulp bij het koken en samen met anderen eten
- ✓ Vaker wat aanspraak en 'gezellige klets'

Victor gaat met zijn zus naar zijn huisarts om informatie in te winnen of er mogelijkheden zijn om 'hulp te ontvangen'. Zijn huisarts verwijst Victor door naar het Huis van de Wijk twee straten bij Victor verderop. Daar is Ron altijd. Ron is een maatschappelijk werker die de buurt goed kent en die in het Sociaal Wijkteam zit. Ron regelt een afspraak met een aantal mensen uit het Sociaal Wijkteam om de situatie van Victor met Victor zelf en zijn zus te bespreken. Dat (keukentafel-) gesprek vindt bij Victor thuis plaats.

Dichtbij

Met hulp van het Sociaal Wijkteam wordt er een 'team' uit zijn eigen netwerk om Victor heen gebouwd. In dat team zitten o.a. zijn ouders, zus, de buurman én de secretaris van de voetbalclub. Gezamenlijk bespreken ze hoe Victor met ieders bijdrage geholpen kan worden. Bijvoorbeeld...

- ✓ De buurman helpt hem bij zijn administratie
- ✓ Zijn zus doet samen met hem de boodschappen
- ✓ Victor kookt en eet twee keer in de week bij het eetpunt in het Huis van de Wijk

Omgeving en maatwerk

Het Huis van de Wijk en het Sociaal Wijkteam zijn voor Victor belangrijke pijlers geworden in zijn leven. Ze geven Victor een houvast in de eigen omgeving. Bij complexe situaties coördineert Ron als lid van het Sociaal Wijkteam de ondersteuning en inzet van de vrijwilligers en professionals. De ondersteuning wordt goed afgestemd en besproken met Victor. Bijvoorbeeld:

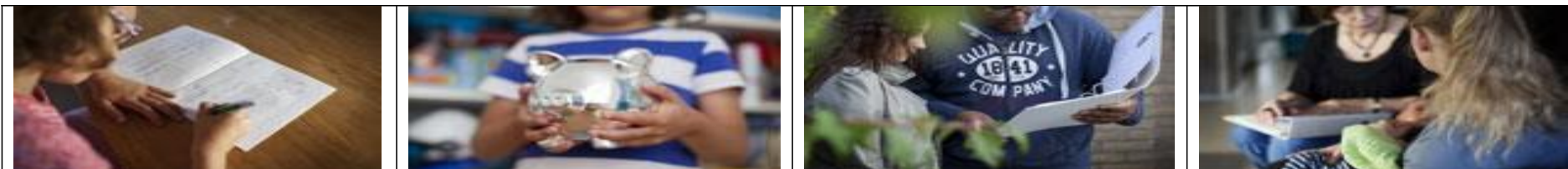
- ✓ Na zijn werk bij de WAA-groep (hij maakt daar speciale archiefdozen) gaat Victor twee keer per week naar het Huis van de Wijk. Hij kan daar voor een paar euro een warme maaltijd krijgen. Hij komt daar bekenden tegen en kan meedoen aan activiteiten.
- ✓ Het Sociaal Wijkteam kent de betrokkenen rondom Victor én kent de instanties in de omgeving op zijn duimpje. Als het nodig is kan er snel geschakeld worden met de buurt, maar Victor krijgt sowieso de professionele ondersteuning die hij nodig heeft.

Integraal en vanuit samenhang

De problemen van Victor zijn divers. Zo heeft hij buiten zijn problematiek rondom zijn verstandelijke beperking ook last van eenzaamheid, faalangst en angst voor 'nieuwe omgevingen'. In de 'nieuwe aanpak' wordt hiermee rekening gehouden. Bijvoorbeeld:

- ✓ Met Victor worden alle problemen en knelpunten tegelijkertijd in kaart gebracht, er wordt geen enkel probleem overgeslagen. Hierdoor kan in één keer een goed leefzorgplan voor Victor worden opgesteld en kan er goed geanticipeerd worden op verschillende problematische situaties of knelpunten.
- ✓ Victor heeft één vertrouwd aanspreekpunt in de persoon van Ron die de aanpak coördineert. Hierdoor blijft voor Victor (en zijn omgeving) duidelijk en inzichtelijk wie wat, in welke situatie doet.

Jeugdhulp

Hans Kraaijenhof
Projectleider Jeugdhulp

"Verschillende probleemsituaties meenemen in één plan!"

"We helpen ouders en verzorgers om regie te krijgen op hun eigen situatie!"

"Met een goed preventief jeugdbeleid kunnen we deels de inzet van specialistische zorg voorkomen! "

"Eén samenhangende aanpak!"

"Stevig inzetten op een goede samenwerking!"

Wat gaat er fundamenteel veranderen vanaf 2015?

Verschillende probleemsituaties meenemen in één plan!

“De toegang tot Jeugdhulp gaat naar de gemeente. Tot nu toe was de Rijksoverheid hiervoor verantwoordelijk maar vanaf 2015 wordt de zorg voor kinderen en jongeren lokaal georganiseerd. Wij als gemeente **organiseren de zorg- en ondersteuning aan kinderen en verzorgers vanuit de Sociale Wijkteams**. Opvoeders en kinderen kunnen daar terecht met al hun opvoed- en opgroevragen. Eenvoudige vragen worden ook eenvoudig beantwoord door informatie en advies te geven en door lichte opvoedondersteuning te bieden. Complexere en moeilijkere vragen worden opgepakt door de professionals van de Sociale Wijkteams. Als dat nodig is, zullen deze professionals mensen ook **doorverwijzen naar specialistische zorg**. Uitgangspunt bij de ondersteuning aan opvoeders en kinderen is de werkwijze van één gezin, één plan en één regisseur. Hiermee willen we bereiken dat er **één samenhangende aanpak** komt waarin de verschillende probleemsituaties van opvoeder en/of ouder worden meegenomen. Op deze manier hoeven opvoeders en kinderen niet langs allerlei instanties en hoeven zij niet bij verschillende instanties hun verhaal te doen.”

“Ieder mens is uniek. Het geven van de juiste ondersteuning is en blijft maatwerk. Hou daar rekening mee!” *

“Het gaat irriteren als je steeds opnieuw je verhaal moet doen. Het is wenselijk als er één persoon is die alles coördineert.” *

We helpen ouders en verzorgers om regie te krijgen op hun eigen situatie!”

“We gaan vooral uit van de **kracht van de samenleving en de kracht van opvoeders zelf**. We kijken eerst naar wat opvoeders en kinderen in de gegeven situatie zélf kunnen doen en als ze het echt niet zelf kunnen, zullen wij als gemeente adequaat ondersteuning organiseren. Soms zijn hulp- en ondersteuningsvragen immers zo duidelijk dat deze meteen doorverwezen worden naar de specialistische hulp. Maar ons uitgangspunt is altijd om opvoeders en kinderen vooral **in hun kracht te zetten en ze te helpen om regie te krijgen op hun eigen situatie**. Bijvoorbeeld door opvoeders te helpen bij lastige kwesties rondom het opvoeden van hun kinderen; op een manier dat ze handvatten, tips en adviezen krijgen en het **daarna zélf kunnen**. Daarnaast werken we intensief samen met de basisvoorzieningen, scholen, verenigingsleven en het lokale voorzieningenniveau in onze gemeente. Vanuit samenhang kijken we met deze partijen naar de situatie en de voortgang van opvoeders en kinderen met een hulpvraag. Hiermee kunnen we **vroegtijdig signaleren** of kinderen stagneren in hun ontwikkeling en kunnen we daar tijdig rekening mee houden.”

Met een goed preventief jeugdbeleid kunnen we een deel van de inzet van specialistische zorg voorkomen!

“We ontwikkelen een **preventief jeugdbeleid** dat voornamelijk gericht is op samenwerking met de bestaande basisvoorzieningen in Venlo. We willen de **basisvoorzieningen versterken** zodat instanties nog beter in staat zijn om zelf en met elkaar te anticiperen op situaties bij en rondom opvoeders en kinderen. Met het versterken van basisvoorzieningen bedoelen we onder andere het maken van goede afspraken met huisartsen voor een betere afstemming, het maken van afspraken met de politie over het doorzetten van zorgmeldingen, het stimuleren van vrijwilligers van verenigingen om onderdeel uit te maken van het ‘systeem van ogen en oren’ in onze samenleving of het faciliteren van scholen (in het kader van passend onderwijs) voor goede afspraken zodat er geen kinderen met zorg- en ondersteuningsvragen tussen wal en schip geraken. Wij zetten erop in dat verschillende instanties hun **preventieve taken op het gebied van lokale Jeugdhulp goed kunnen uitvoeren**. We willen vooral actie en geen beleidsplannen. Het is onze overtuiging dat preventief jeugdbeleid, gericht op opvoeden en opgroeien op lange termijn positieve effecten heeft en daarmee kunnen we in veel gevallen voorkomen dat er dure specialistische zorg moet worden ingezet.”

Noem de belangrijkste veranderingen die we in gang willen zetten?

Eén samenhangende aanpak!

“Kinderen en ouders/verzorgers met opgroei- en opvoedvragen, staat voortaan centraal! Dat klinkt misschien als een open deur maar het wordt echt anders. Vroeger waren vooral de systemen, de regels en de instanties leidend en was er versnipperd beleid. Er gebeurde heel veel maar er was geen overzicht. Opvoeders en kinderen kwamen vaak terecht in een bureaucratisch systeem. Om de samenhang te vergroten investeren wij als gemeente in de samenwerking met betrokken instanties. Vanaf 2015 kijken we vanuit **één samenhangende aanpak** met een open houding naar opvoeders en kinderen met zorg- en ondersteuningsvragen. De aanpak wordt om hen heen gebouwd en niet andersom! Het volgen van regels, het eigen organisatiebelang en bureaucratie wordt zoveel mogelijk losgelaten als dat tot het **passend beantwoorden van de ondersteuningsvraag** leidt. Opvoeders en kinderen moeten zich ‘gesteund’ voelen, los van het antwoord op hun ondersteuningsvraag. Met de Sociale Wijkteams ondersteunen en faciliteren wij opvoeders actief om te kijken naar wat ze zelf kunnen, wat hun eigen mogelijkheden zijn en vooral om regie te krijgen op hun eigen situatie!”

Stevig inzetten op een goede samenwerking!

“Voor een betere afstemming is het belangrijk dat de partners in de Sociaal Wijkteams ook daadwerkelijk goed integraal samenwerken. De wijkteams gaan werken als multidisciplinaire, zelfstandige teams die naar eigen inzicht kunnen handelen en de maatwerk ondersteuning kunnen bieden die onze inwoners nodig hebben. De inwoner en zijn vraag of ondersteuningsbehoefte staat centraal en dat betekent dat partners de aanpak rond het individu vanuit samenhang organiseren. Als gemeente willen we dan ook **stevig inzetten op deze ‘samenwerking’** omdat dáár de basis van een goede integrale (en doelmatige) aanpak ligt. Hierbij willen we als gemeente ook zoveel mogelijk ruimte bieden aan zorgaanbieders en professionals om vanuit de Sociaal Wijkteams naar eigen inzicht te handelen en te werken. Waar mogelijk moeten we **voorkomen dat zij overmatig worden belast met regels, wetten en verantwoordingssystemen**. Want dat staat haaks op onze ambitie om elke situatie individueel te bekijken en zoveel mogelijk maatwerk toe te passen. Verder worden Jeugdzorgwerkers geregistreerd en werken ze volgens de norm van verantwoorde werktoedeling. De persoonlijke en empathische kwaliteiten van jeugdzorg werkers zijn even belangrijk als kennis, ervaring en competenties.”

Jeugdhulp

Op welke **resultaten** zetten we in en welke **instrumenten** gebruiken we hiervoor?

De gemeente stuurt op:

- ✓ een zo kort mogelijke doorlooptijd voor het inregelen van toereikende zorg en ondersteuning, om daarmee de gezinssituatie te normaliseren;
- ✓ zo lang mogelijk behouden en versterken van de eigen kracht en zelfredzaamheid van mensen;
- ✓ zo lang mogelijk actief blijven in de samenleving, op school en op de arbeidsmarkt van alle gezinsleden;
- ✓ een vangnet voor kwetsbare mensen dat financieel en organisatorisch houdbaar is voor de toekomst!

Hier werken we aan door te investeren in:

- ✓ het zo vroeg mogelijk signaleren van problemen en deze bespreekbaar maken;
- ✓ een veilige werkomgeving, waar ervaringsdeskundige vrijwilligers en professionals elkaar maximaal aanvullen zodat we met de beschikbare middelen een optimaal resultaat bereiken;
- ✓ een veilige werkomgeving, waar vrijwilligers en professionals de ruimte krijgen en voelen om geboden hulp continu af te stemmen op de zorgvraag en eigen mogelijkheden van mensen;

FICTIEF PRAKTIJKVOORBEELD...

Gezin Jansen

Gea en Mirjam zijn kinderen van het gezin Jansen. Gea (15) heeft last van depressieve buien en heeft een zelfmoordpoging gedaan. Mirjam (17) is verstandelijk beperkt en heeft ADHD. Ouders zijn 24 uur per dag met hun dochters bezig. Het gezin heeft voor beide dochters een PGB. Moeder is ernstig ziek en kan nauwelijks nog voor haar dochters zorgen. Vader werkt vanwege de enorme zorgdruk nog maar een paar uur per week. Een deel van het PGB compenseert de inkomstenderving van het gezin. Het gezin koopt zelf de zorg maar gezien de toenemende mate van zorg wordt het steeds moeilijker om de juiste zorg in te kunnen kopen. Er is sprake van een complexe Multi-problematiek binnen het gezin waarbij specialistische zorg nodig zal blijven. Vader en moeder maken zich zorgen over hun toekomst.

Hulpvragen en toegang

De ouders van Gea en Mirjam snakken naar ondersteuning bij een aantal zaken. Zoals...

- ✓ Hulp bij het huishouden (ter ontlasting)
- ✓ Hulp bij het zoeken naar mogelijkheden voor vader om méér inkomen te genereren
- ✓ Hulp bij het geven van een stabiele opvoeding aan hun dochters
- ✓ Therapie voor Gea om beter om te kunnen gaan met haar depressieve buien

Mirjam heeft les van Aniek. Aniek maakt zich zorgen over Mirjam en haar thuissituatie. Aniek belt met ouders om eens te kijken wat ze voor hen kan doen. Ouders zijn blij met het gesprek en ze worden door Aniek gewezen op het Sociaal Wijkteam als team dat iets voor het gezin kan betekenen. Aniek spreekt met ouders af dat ze contact opneemt met het Sociaal Wijkteam en dat zij iemand uit dit team met ouders laat bellen. Moeder geeft aan dit een prima plan te vinden.

Dichtbij

- ✓ Het Sociaal Wijkteam neemt contact op met ouders. Zij worden uitgenodigd in het Huis van de Wijk waar zij het dichtstbij wonen.
- ✓ Een medewerker van de frontoffice legt het contact en maakt deze afspraak.
- ✓ Het gesprek wordt gevoerd door een kernteamlid van het Sociaal Wijkteam en zal er eerst op gericht zijn om kennis te maken met ouders.

Omgeving en maatwerk

- ✓ Professionals van het Sociaal Wijkteam schuiven aan bij het keukentafelgesprek. Ook schuiven er later een aantal mensen uit hun eigen netwerk (dat van de ouders) aan.
- ✓ Er worden afspraken gemaakt om de ouders enigszins te ontlasten. De buurman doet twee keer per week hoodschappen. Er wordt professionele begeleiding bij geschakeld om het huishouden te runnen.
- ✓ De complexere ondersteuningsvragen worden geïnventariseerd en daar komt een samenhangend pakket aan noodzakelijke professionele ondersteuning voor zowel Mirjam als Gea uit. Dit wordt opgenomen in het leefzorgplan.
- ✓ Op basis van het leefzorgplan wordt er opnieuw een indicatie gesteld en een beschikking afgegeven. De administratie en uitbetaling van de PGB wordt geregeld via de SVB. Hiermee wordt vader ontlast van de administratie rondom de beide PGB's voor hun dochters.
- ✓ In het leefzorgplan wordt ook gekeken naar de belasting van ouders, en wellicht dat respijtzorg hen wat ruimte kan geven.

Integraal en vanuit samenhang

- ✓ Er wordt ook contact gelegd met de school van Gea én met de J-GGZ-instelling die Gea begeleidt.
- ✓ Mirjam zal deels een dagbehandeling krijgen, deels thuis blijven wonen.
- ✓ Met moeder wordt afgesproken dat zij, ter ontlasting van haar zelf, regelmatig het Huis van de Wijk bezoekt. Er is daar een groep ouders met eenzelfde ondersteuningsvraag: ouders-ondersteunen-ouders.
- ✓ Met de werkgever van vader worden nieuwe afspraken gemaakt hoe zorg en werk in de gegeven situatie het best gecombineerd kunnen worden.
- ✓ Als Mirjam over een jaar 18 wordt zal zij onder het regiem van de Wmo vallen. Omdat in het Sociaal Wijkteam geïntegreerd wordt samengewerkt, hebben ouders, noch kinderen daar last van. Er is sprake van een naadloze overgang van de uitvoering van de ene wet naar de andere.

Participatiewet

Gert Franssen
Projectleider
Participatiewet

“We gaan ervoor dat zoveel mogelijk mensen met een arbeidsbeperking mee kunnen doen!”

“Standaard oplossingen doen geen recht aan de verschillen tussen mensen!”

“Als gemeente helpen we inwoners bij het verkennen van hun individuele kansen, kwaliteiten en mogelijkheden op de arbeidsmarkt!”

“Loon naar productiviteit, subsidie voor de rest!”

“Werken en meedoen, dichtbij huis en midden in de samenleving!”

We gaan ervoor dat zoveel mogelijk mensen met een arbeidsbeperking mee kunnen doen!

“Met de Participatiewet willen we mensen met een bijstandsuitkering helpen om (weer) snel aan de slag te gaan. Betaald werk voor zoveel mogelijk mensen is ons doel. Als betaald werk (nog) niet haalbaar is, zoeken we samen met de betreffende persoon en zijn of haar sociale netwerk **naar mogelijkheden in de eigen buurt om actief aan de slag te gaan**. Dat kan een werkervaringsplek zijn of een vrijwilligersklus als opstap naar betaald werk. **Het gaat erom dat onze inwoners naar vermogen ‘meedoen’, ook al hebben ze een arbeidsbeperking**. Voor mensen met een arbeidsbeperking wordt vanaf 2015 geen werk meer gecreëerd in een fabriekshal of ergens op een industrieterrein’. **We willen in de samenleving, samen met instanties en bedrijven volwaardig werk, naar vermogen van de werknemer zoeken**. We kijken hierbij actief naar mogelijkheden om banen anders vorm te geven en om nieuwe banen te ontwikkelen. Om werkgevers te stimuleren en prikkelen zullen we hun zoveel mogelijk ‘ontzorgen’ bij de ‘administratieve rompslomp’ en risico’s die hierbij komen kijken. Met de gemeenten en partners in Noord-Limburg werken we samen om werkgevers zo goed mogelijk van dienst te zijn. We houden werkgevers aan hun toezegging om voor mensen met een arbeidsbeperking extra banen te creëren en geven daarvoor zelf het goede voorbeeld.”

Standaard oplossingen doen geen recht aan de verschillen tussen mensen!

“Wat straks fundamenteel verandert is dat we niet meer met standaard oplossingen en systemen werken. We hebben in het verleden goed bedoeld complexe systemen ontwikkeld met de bedoeling dat alle mensen met een arbeidshandicap volgens een vastomlijnde procedure hun weg naar de arbeidsmarkt vinden. Maar we onderkennen nu dat dat effectiever kan en moet. Het was daarbij vaak alles of niets. Óf je wist betaald werk te bemachtigen, óf je had een uitkering. Er was zelden een tussenweg. **Het begeleiden of helpen van mensen naar betaald werk vraagt om maatwerk**. Het vraagt om inzicht in de dieperliggende competenties, interesses en mogelijkheden van mensen. En die haal je niet uit een systeem. Daarom gaan we voortaan met de burger zelf op zoek naar wat hij wel of niet kan, waar mogelijk verborgen interesses liggen en welke mensen of organisaties hem kunnen helpen. Ook respecteren we dat niet iedereen altijd even snel en veel kan. Als het nodig is helpen we de inwoner de juiste weg en de juiste ingangen te vinden. Hiervoor schakelen we als gemeente met bedrijven en instellingen maar ook met mensen uit het netwerk van de betreffende inwoner. Bij mensen die niet in staat zijn volledig op eigen kracht in hun inkomen te voorzien, vullen we het deel dat de werkgever betaalt voor de geleverde prestatie aan, zodat mensen een volwaardig inkomen kunnen ontvangen.”

Als gemeente helpen we inwoners bij het verkennen van hun kansen, kwaliteiten en mogelijkheden op de arbeidsmarkt!

“Ook vanaf 2015 krijgen mensen met een arbeidsbeperking rechtmatig een uitkering voor zover deze mensen niet zelf een inkomen kunnen verkrijgen. De nadruk komt wel veel meer te liggen op wat het individu zelf kan en wat hij eventueel wel zelf aan inkomsten kan genereren. We kijken als gemeente met respect, maar wel kritisch naar wat onze inwoners wél kunnen en in hoeverre ze optimaal gebruik maken van hun kansen, kwaliteiten en mogelijkheden om geheel of gedeeltelijk aan de slag te gaan. **Daarbij nemen we zoveel mogelijk de rol aan van netwerker en helpen we de inwoner bij het ‘verkennen van zijn kansen, kwaliteiten en mogelijkheden’ om vervolgens actief te schakelen met (potentiële) werkgevers.** We maken het inwoners zo makkelijk mogelijk om vanuit een uitkering (gedeeltelijk) aan het werk te gaan en helpen ze daar ook bij om dat naar vermogen te doen.”

Noem de belangrijkste veranderingen die we in gang willen zetten?

Loon naar productiviteit, subsidie voor de rest

“Vanwege hun beperking zijn sommige mensen minder economisch productief op de arbeidsmarkt. In het verleden werd daar weinig rekening mee gehouden; de werkgever moest ‘het volle pond’ betalen, ook al kreeg hij maar bijvoorbeeld de helft aan productiviteit. Mede daarom waren werkgevers terughoudend met het in dienst nemen van mensen met een arbeidsbeperking. **Met de Participatiewet kunnen werkgevers ‘naar vermogen’ gaan betalen.** Met een onafhankelijke loonwaarde meting, die jaarlijks op de werkplek wordt verricht, wordt de productiviteit van de werknemer objectief gemeten. Dit wordt uitgedrukt in een percentage van het wettelijk minimumloon. Een loonwaarde van 40% betekent dus dat de werknemer 40% productiviteit levert ten opzichte van iemand waarvoor de werkgever bereid is het minimumloon te betalen. Om te garanderen dat de werknemer wel een volwaardig inkomen verdient, kan het verschil tussen loonwaarde en minimumloon door de gemeente worden aangevuld (loonkostensubsidie). Hierdoor heeft de werknemer dus een inkomen dat tenminste gelijk is aan wat hij anders aan bijstandsuitkering zou ontvangen. De werkgever en werknemer worden beiden in de administratieve rompslomp daaromheen ontzorgd. **Met de loonwaardemeting en loonkostensubsidie, wordt het voor werkgevers makkelijker en financieel beter draagbaar om werknemers met een arbeidsbeperking aan te nemen.** In combinatie met de toezegging die werkgevers gedaan hebben om de komende 12 jaar landelijk 125.000 extra banen voor arbeidsbeperkten te creëren, kunnen er - ondanks economische tegenwind - meer kansen dan voorheen ontstaan.”

Werken en meedoen, dichtbij huis en midden in de samenleving

“De Participatiewet gaat over meedoen en ertoe doen. Zowel aan je eigen omgeving als op de arbeidsmarkt. Voor het meedoen aan je eigen samenleving, helpen we zoeken naar maatschappelijk nuttige en op maat gesneden activiteiten. Zoals bijvoorbeeld helpen met het boodschappen doen met en voor de bejaarde buurvrouw, of het als vrijwilliger rijden voor de buurtbus. **Mensen worden door een vaste coach uitgedaagd om activiteiten te zoeken die op zijn of haar talenten en interesses aansluiten. Bij voorkeur in de eigen leefomgeving en de eigen wijk.** Onder andere bij de Huizen van de Wijk kan raad en daad worden ingewonnen. Ook dagbestedings- en beschut werk-activiteiten gaan we veel meer in de eigen wijk en buurt helpen organiseren. We betrekken daarbij ook de ‘lokale buurteconomie’ en vrijwilligers. Hierdoor kan ook een deel van de mensen die nu nog op het industrieterrein bij de WAA werkt in de eigen buurt aan de slag.”

Participatiewet

Op welke **resultaten** zetten we in en welke **instrumenten** gebruiken we hiervoor?

De gemeente stuurt op:

- ✓ zoveel mogelijk mensen actief laten bijdragen aan de samenleving;
- ✓ zoveel mogelijk mensen mee laten doen in de vorm van betaald werk;
- ✓ de vorm waarin mensen actief zijn maximaal aan te laten sluiten op hun motivatie en kwaliteiten;
- ✓ de toegevoegde waarde die mensen bieden eerlijk te belonen.

Hier werken we aan door te investeren in:

- ✓ het in beeld brengen en delen van kansen;
- ✓ het optimaal beperken van risico's, bureaucratie en andere drempels om mens en werk bij elkaar te brengen.

FICTIEF PRAKTIJKVOORBEELD...

Adinda

Adinda (34) is sinds 12 jaar moeder van Fatimah. Fatimah is een vrolijk kind dat moeilijk leert en snel afgeleid is. Twee jaar geleden zijn Adinda en Fatimah na een moeizame scheiding in Blerick komen wonen. Abdul, de vader van Fatimah en ex-man van Adinda zit sinds 3 jaar met een versleten rug werkloos thuis en bemoeit zich niet tot nauwelijks meer met zijn ex-vrouw en kind. Adinda en Fatimah stonden er – zo voelde het voor hen – helemaal alleen voor. Adinda heeft sinds haar VMBO-T opleiding nooit langdurig gewerkt en is nu veel tijd, aandacht en energie kwijt om ervoor te zorgen dat Fatimah het goed blijft doen op school. Sinds haar scheiding, is Adinda op een bijstandsuitkering aangewezen van circa euro 1150,- per maand.

Hulpvragen en toegang

Adinda voelt zich enigszins hulpeloos en moedeloos als ze net in Blerick is komen wonen. Ze heeft schulden, géén werk en heeft veel aandacht nodig voor haar dochter. Graag wil ze...

- ✓ Hulp bij het zoeken naar mogelijkheden om méér inkomsten te genereren
- ✓ Hulp bij het vinden van meer contacten om haar sociale netwerk te verbreden
- ✓ Hulp bij het oplossen van haar schuldenproblematiek

Op de lokale omroep ziet Adinda een korte reportage over het Huis van de Wijk en wat zo'n huis kan betekenen voor mensen met een hulpvraag. Ze besluit naar het Huis van de Wijk in haar buurt te gaan om zich te oriënteren naar mogelijkheden voor werk. In dit Huis wordt ze doorverwezen naar bijstandcoach Ria van de gemeente. Ze belt Ria en er vindt een gesprek plaats.

Dichtbij

- ✓ Adinda voert regelmatig gesprekken met haar bijstandcoach Ria. Die gesprekken gaan o.a. over wat Adinda kan doen om haar situatie te veranderen.
- ✓ De gesprekken worden soms thuis bij Adinda in het Vastenavondkamp gevoerd en soms ook op locatie in het verpleeghuis in Blerick. Daar werkt Adinda twee dagdelen in de week als vrijwilligster.
- ✓ Adinda leert daar veel nieuwe mensen kennen.
- ✓ Adinda is aan dit werk gekomen via een vriendin van de juf van Fatimah. Ria had Adinda geadviseerd ook op school haar verhaal te doen.

Omgeving en maatwerk

- ✓ Het Huis van de Wijk en haar coach zijn belangrijk: Ze hebben Adinda geholpen om 'de weg te vinden' toen ze net in Blerick was komen wonen. En ook nu nog, voelt Adinda zich gesteund.
- ✓ Ria is met Adinda aan het regelen dat ze voorlopig met behoud van uitkering, een eigen cateringsbedrijf kan opstarten. Adinda wil met moderne turkse hapjes voor medewerkers van zorginstellingen gaan cateren.
- ✓ De deal met Ria is dat de opbrengsten gekort worden op de uitkering, onder aftrek van de kosten die Adinda moet maken.
- ✓ Met het Huis van de Wijk Komaan heeft ze onder begeleiding van Ria contact gelegd. Die hebben Adinda in contact gebracht met de Turkse bakker in het winkelcentrum: een vitrine is nu beschikbaar voor de lekkernijen die Adinda in haar eigen keuken bakt. Ook is afgesproken dat Adinda één dag in de maand vrijwilligerswerk doet bij Komaan.
- ✓ Adinda voelt zich gesteund en dat helpt haar om door te gaan. Haar burens passen op Fatimah als dat nodig is.

Integraal en vanuit samenhang

- Adinda had het niet makkelijk: ze was niet geïntegreerd, had het financieel moeilijk, was werkloos en had een moeilijk lerend kind. Haar coach Ria heeft haar goed geholpen. Weer een beetje orde op zaken te krijgen:
- ✓ Adinda heeft een gesprek met schuldhulpverlening gehad en volgt nu budgetbegeleidingstraining;
 - ✓ De uitdagingen van Fatimah worden (h)erkend omdat Adinda er meer aandacht voor vraagt.
 - ✓ Adinda heeft via het vrijwilligerswerk, de tips van Ria en de contacten van school inmiddels een aardig netwerk ontwikkeld en durft dat ook te gebruiken.
 - ✓ De contacten met Abdul gaan een stuk beter sinds Abdul is bemiddeld naar een garantiebureau bij Brand Loyalty